

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, oemrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjá vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uitojivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kroz 5-20, za pol leta Kroz 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti števe 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Plenarna seja avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 23. Avstrijska delegacija je danes nadaljevala razpravo o proračunu ministerstva za unanje stvari. Del. Soukup je nadaljeval svoj govor, ki ga je zaprčel včeraj. Govoril je o odnošajih Avstrije do Italije, kjer nima prva iskati ničesar. Kar se tiče druge, ni misliti, da bi se radi Trenta in Trsta spustila v vojno. Govornik je potem napadal unanjo politiko monarhije in oboroževanje.

Delegat Delugan je rekel, da so po izjavah ministra za unanje stvari prisrčni odnošaji Avstrije z vsemi vlastmi, izlasti z Nemčijo in Italijo, važno jamstvo za ohranitev miru. Sosebno je želeli, da ostanejo prisrčni odnošaji v trozvezi. Govornik je povdarjal potem, da mora prava notranja politika biti pravična nasproti narodnostim in nasproti vsem manjšinam, na ta način zamore podpirati tudi unanjo politiko. Zato naj vlada tudi postopa z italijansko manjšino na Tirolskem, kakor postopa z drugimi narodnostmi v državi in naj ne podpira germanizatorične propagande. Potem je omenil delovanja „Südmarke“ na Trentinskem, vspehi tega delovanja bi se imeli pokazati sosebno pri ljudskem štetju. Prepričan je, da pojema irredentistična agitacija v Italiji, zamore pa zagotoviti, da Italija in trentinsko ljudstvo nerado vidita tako agitacijo, ki jima ne koristi, marveč škoduje. Med Trentinci ni irredentizma. Brambo jezika in narodnosti se ne sme zamenjati z blaznimi irredentističnimi agitacijami. Trentinsko ljudstvo ne misli na irredentizem, ampak le na zboljšanje svojih gospodarskih koristi, ki silijo prebivalstvo na izseljevanje. Govornik je prosil, naj vlada predloži zakon o izseljevanju, ki bo ščitil izseljence. Konečno je govornik izrazil željo, naj bi Avstrija, Nemčija in Italija sklicale mednarodno konferenco, na kateri bi se razpravljalo o razoroženju.

Del. Klofač je omenil gospodarski razvoj Nemčije, ki nahaja svojo pot preko Avstrije ne le na Balkan ampak tudi v Azijo. Tudi orijentalno vprašanje vodijo sedaj iz Berolina; prej se je vodilo to vprašanje z Dunaja sporazumno z Rusijo. Govornik se je izrazil za to, naj bi Avstrija zopet dobila nazaj tržišča na Balkanu in naj bi se delalo za razoroženje.

Del. Bartoli je omenil zveze med zunanjo politiko in notranjo upravo v obče in ki obstoji, v kolikor se tiče Italijanov v Avstriji. Ako se hoče res ohraniti trozvezo, naj se prepriča vse, kar bi utegnile vzbuditi nejevoljo v Italiji, kjer je prišlo opetovano do demonstracij radi slabega postopanja z Italijani v Avstriji. Italijani so radi postopanja vlade napram njim skrajno ogorčeni. Vprašanje italijanske pravne fakultete ni bila edina krivica, ki je bila storjena Italijanom. To je bil le eden glavnih razlogov njih nezadovoljstva. Vsekako je nade, da z ustanovitvijo te fakultete izgine razlog za nezadovoljstvo. Govornik se je potem pritoževal, ker bo sedež na Dunaju in ne v Trstu, ter rekel, da se Italijane v Avstriji strašno zatira. — (Menda zato, ker se jim ni posrečilo, da bi pohrustali vse primorske Slovane. O. p. u.)

Rekel je, da bodo zastoj vsa prizadevanja vlade, da bi s silo zatrla naraščaj pokrajin, v katerih bivajo Italijani. Brez dale-

kosežnih posledic se v Avstriji ne posreči, v italijanskih pokrajinah žrtvovati stoletno hegemonijo in civilizacijo v korist raznih narodnih odlomkov, ki nimajo ne slavne zgodovine ne tradicij. (Ali družega ne ve nič šjor Bartoli? To je vendar že prestaro. Ur.) Govornik je rekel, da irredente ni in da se more v Avstriji nekaznovano kršiti zakone pod pretvezo boja proti irredentizmu.

Del. Stransky (Nemec) je obžaloval, da bodo avstrijski oficijelni krogi izostali od slavnosti v Italiji. Obžaloval je, da Prusija postopa premeško s Poljaki v Poznanju in s Francozi v Alzaciji in Lotaringiji. Del. Ellenbogen je govoril o trgovsko-političnih vprašanjih. — Prihodnja seja jutri.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 23. Zbornica je danes nadaljevala razpravo bančne predloge in sicer o statutih banke. Finančni minister je odgovoril raznim govornikom. Rekel je, da mora odkloniti predložene spremembe, ker je načrt ustavljen na podlagi sporazuma med strankami in se ga torej ne more brez njihovega dovoljenja spremeniti.

Hrvatski sabor.

ZAGREB 23. — Zbornica je vsprejela nujni predlog poslanca Akačića, v katerem se pozivlja vlado, naj izposluje, da bodo tekom treh mesecev vrnjeni takozvani kameralni akti, ki se nanašajo na teritorij Hrvatske, Slavonije in Dalmacije in ki so bili leta 1885 iz zagrebškega arhiva prepeljani v Budimpešto. Nato je zbornica nadaljevala generalno debato o adresi. Stefan Radić je priporočal zbornici adresno kmečke stranke in je na dolgo razpravljal državnopravno vprašanje.

† Francoski vojni minister.

PARIZ 23. Vojni minister general Brun je danes nenadoma umrl.

Ustaja v Jemenu.

CARIGRAD 23. V Jemen odhajalo vedno nove čete. Vojno ministerstvo je prejelo brzjavno vest, da so ustaši prerezali pri Seik Saidu podmorski kabel.

CARIGRAD 23. Glasom brzjavke došle iz Hodeide, so uporniki napadli El Mename in dve drugi točki v Kasa lbal. Bili so pa odbiti in so izgubili mnogo mož.

Kuga.

HARBIN 23. Včeraj je umrlo tukaj za koleru dvajset oseb. Neka vas v bližini je popolnoma izumrla in je skoraj vsa v snegu.

HARBIN 23. V Fudsjadnanu kuga pojema. Povprečno umre na dan dvajset oseb. Vsled energičnega nastopa zdravnika dr. Uljando, je mesto očiščeno trupel. Nova trupa sežigajo. Pod vodstvom dr. Uljanda so bile pregledane in desinficirane vse hiše.

Budimpešta 23. Ministerski predsednik baron Bienerth je bil danes predpol. pri cesarju v posebni avdijenci.

Tržaško Slovenstvo, njega vodstvo in njega delo.

IV.

Že iz zgodovinskih reminiscencij in iz navedenih dogodkov iz sedanjega časa je menda dovolj jasno razvidno, da je slovensko ljudstvo tavallo nekda v temi in nevednosti, da je bilo v narodnem pogledu nezavedno ter da ni imelo smisla ne za

socijalno, ne za gospodarsko organizacijo, a da tudi sedaj še potrebuje pouka in impulzov, kadar nastopajo važna vprašanja, da potrebuje torej — v odstval!

Nu, na zaključku včerajšnjega članka smo rekli, da hočemo še z jednim eklatantnim izgledom podkrepiti to svojo trditev.

Mestni magistrat je bil ob enem politična oblast I. instance za tržaško ozemlje; izvrševal je v imenu države vse posle takozvanega prenešenega delokroga, bil je torej to, kar je po deželi okrajno glavarstvo. A ravno vršenje prenešenega delokroga mu je dajalo najizdatnejših sredstev in največ prilike za utrjanje politične moči italijanske gospodarske stranke nad našim ljudstvom po okolici. Sosebno pa sta mu dajala obrtna in društvena policija moči za šikaniranje našega ljudstva in naših društev. In sleherni okoliščini ve, kako izdatno in brezobzirno je mestni magistrat izrabljal to moč, da je strahoval posamičnike in proganjel društva. Se v nedeljo predpoludne niso bila društva varna, da ne pride z magistrata prepoved poprireditve. Radi pretvez za to niso bili na magistratu izbirčni in niso bili nikdar v zadregi. Če pa že niso prepovedali prireditve, so pa našli potem pretvez, da so klicali naše ljudi na magistrat, jih globili, ali jih celo ovajali na sodišče.

Naša društva so čisto naravnost obupavala. Tu je trebalo kaj ukreniti, da se vzdrži morala med našim ljudstvom in da ne obnemore pod takim pritiskom, ob katerem se naša socijalna in gospodarska organizacija absolutno ni mogla razvijati. Bilo je leta 1896, ko je dr. Gregorin sprožil v političnem društvu „Edinost“ misel, da bi slovenska narodna stranka zaprčela akcijo v svrhu, da bi se magistratu odvzeli posli prenešenega delokroga in da bi se v Trstu ustanovilo okrajno glavarstvo za Trst in okolico. Odbor političnega društva je pritril tej ideji in je takoj pričel s pripravi za rečeno akcijo. Začel je s shodi po okolici, na katerih je bil dr. Gregorin poročevalec. Ali začetek te akcije je bil vse prej nego nadebuden — žalosten. Le s težavo smo spravili po par ljudi na shod in še ti so večinoma odhajali med razpravo, ali pa so se držali ledeno hladno, ker so se kar ustrašili misli na ločitev od magistrata. Z ene strani je tu deloval prirosten ljudstvu že prirojeni konservatizem, ki se tako rad drži starih običajev in uvedeb in je nezaupljiv nasproti vsaki novi ideji. Z druge strani so narodni nasprotniki, doznavši o nameri našega političnega društva, s pomočjo svojih agitatorjev strašili naše ljudstvo, da potem, ako se uresniči ta namera, prenehajo vsi stiki med mestom in okolico, ljudje da ne bodo več dobivali zaslužka v mestu ter da ne bodo smeli več prodajati svojih pridelkov. In ljudstvo je v svoji priprostosti verjelo tem absurdnim sluhom; zato ni čudo, da se tudi ljudje, ki smo jih sicer poznali kakor zveste pristaše naše slovenske stvari, niso mogli ogreti za rečeno našo idejo in so jo odklanjali, ali pa so jej vsej hladno stali nasproti. V Kjadinu se je celo dogodilo, da je moral dr. Gregorin s spremljevalci bežati s shoda radi nevolje ljudstva. — Evo, tako je bilo ljudstvo nasprotno ideji, ki so jo razumniki smatrali za odrešilno. — Takov je bil začetek te akcije. Ali voditelji so bili uverjeni o potrebi te akcije in ob enem skrbno vneti za bodočnost slovenske stvari; iz tega

uverjenja in te ljubezni so črpali poguma in nade, da se jim posreči privedi ljudstvo do pravega spoznanja. Zato niso obupali, marveč so nadaljevali pogumno in vstrajno z zaprčeto akcijo. In njihova nade v zdravo jedro našega ljudstva jih ni varala. Neustrašeno so nadaljevali s shodi in poučevali ljudstvo. Ali trebalo je kakih 30 zaporednih shodov, da so slednjič popularizirali idejo, kateri namena in važnosti ljudstvo s prva kar ni moglo umeti. Udeležba na shodih je naraščala in na zadnjih shodih so ljudje s pravim navdušenjem vsprejemali tozadevno resolucijo. In delo ni bilo brez vspeha. Zahanjanega okrajnega glavarstva sicer nismo dosegli, ampak le surogat v obliki sedanjega „namestništvenga svetovalca“. Naša okolica pa je bila vendar po velikem delu rešena magistratovega pritiska vsaj v stvarih prenešenega delokroga in ne trpi več pod tolikimi šikanami in se more naša organizacija svobodneje razvijati.

Nu, o tem nismo namenili govoriti. Pokazati smo hoteli le tudi na tem izgledu, kako je ljudstvo brez vodstva kakor ladja brez kompasa in krmila, in kako nesmiselno je, ako govori kdo, da ljudstvo more samo vse in da so mu voditelji celo v oviro.

Ljudsko štetje.

Slike iz sekcije pri Sv. Jakobu. — Cvetje iz laškega vrta — šolskega!!

Marija Morèl, stanujoča v ulici San Zenone št. 6, je bila predvčerajšnjim pozvana na sekcijo pri Sv. Jakobu. Zahtevali so bili od nje delavski knjižici: moža in nekega njenega stanovalca. Knjižico poslednjega je imela seboj, moževe pa ne, ker se ista nahaja pri ravnateljstvu Lloydovega arzenala. Ker je žena govorila slovenski, se je dotični uradnik začel dreti na njo, kako to, da ne zna italijanski, ko je že toliko časa v Trstu?! Ona pa mu je pošteno zabrusila: „Zakaj pa vi ne govorite slovenski?!“

Uradnik je hotel potem vedeti, kaj dela nje podnajemnik? Ona je odvrnila, da saj je zapisano v knjižici! Ta povsem opravičen odgovor pa je mogočnega moža tako razjaril, da je začel groziti, češ, da jo že on nauči omike in da pokliče redarja, če ne bo odgovarjala na njegova vprašanja! Ona: „Zidar je“. On: „Kaj je to zidar?“ Ona: „Mizar, po glavi in po hrbtu“. Ker je ponovno zahteval knjižico njenega soproga, ga je ona apostrofirala: „Kako to, da ne delajo takih sitnosti tistim, ki so vpisali italijanski občevalni jezik?!“ On jej je še enkrat zažugal z globo, a ona je mirno odšla.

Istčasno je bila na istej sekciji Marija Cesar, stanujoča v istej ulici št. 4. Ta je prišla v roke drugemu komisariju, s katerim je govorila potom — tolmača, ker je govorila le slovenski. Hotel je vedeti, kaj pomenja opazka o njenem možu v naznailnici: privaten delavec, glede sina njenega pa, kaj da je to: uradnik, in kaj da dela? Ona je odgovorila z znamenjem — drsanja s peresom po papirju. Ko je tolmač pojasnil, da to pomeni pisanje, je vprašal komisar, v kateri pisarni da piše? Na pojasnilo, da pri odvetniku d.r. Tomašiču, je menil mož, da tacega odvetnika v Trstu ni! Žena pa ga je poučila, da ima dr. Tomašič v družbi z dr. Wolfom svojo odvetniško pisarno v ulici Sanità št. 3.

vil, a preje se je vedno kakor pes prilizoval in mi poljubljaj roko...“

Saič je zakašljaj in je kazal očitno, da mu niso po volji izvestja njegovega spoštovanega kolega.

„Tudi drugi sluga, je nadaljeval Rafaj, „niso bili prijaznejši. Na vsakem obrazu sem mogel čitati kljubovalnost in upornost. Ko je izvedel župnik, da sem prišel, je takoj prihitel k meni ter mi začel razlagati z živo besedo, kako kipi in vre na mojem posestvu, in da mora nekaj kmalu izbruhniti... Glejte, za Boga! me je prosil župnik, da preprečite nevarnost, ki bi morda vsem škodovala...“

„Ah, tvoj župnik je velik strahopetnež!“ je rekel Saič prezirljivo ter zamahnil z roko. „Naj bo, dragi Janko!“ je prijel Rafaj kolega za rame. „Župnik ni mnogo pretiraval... Samo poslušaj me! Ko sem se vozil z doma v Križevce k tebi, sem srečaval mnogo svojih kmetov peš in na vozech... pa misliš-li, da me je kdo pozdravil, ali mi se odkril. Gledali so mi sovražno v obraz, in ko sem se vozil mimo njih, čul sem, kako so na ves glas psovali in preklinjali... Onim pa, ki so bili na vozech, sem se moral umakniti jaz. Dočim so preje pokorno stopali v stran in čakali gologlavi, da je šla naprej kočija njihovega grajščaka...“

(Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

„S tem ne bi ničesar opravil. Kakoršen je ta moj špan, taki so tudi vsi drugi,“ je govoril Rafaj. „Poslušaj me, magnifice amice, še na dalje. Te dni sem prejel pismo od svojega ravenskega župnika. Ta mi ravno tako piše samo žalostne vesti. Pravi, da se kmetje gotovo dvignejo, ko nastopi pomlad v deželi, dalje, da so v dogovoru z Vlaji v varaždinski krajini, ki so se lansko leto uprli, in da vsi javno govore, da v kratkem času otresejo jarem svoje deželske gosposke in da pridejo pod krajino. Vidiš, velemožni gospod viceban, da treba tu odločno nastopiti proti objestnim kmetom in preprečiti vsako nevarno gibanje.“

„Dobro!“ je rekel viceban na kratko; na licu se mu je pokazala železna energija. „Ti ponesesh takoj pismo za križevškega kolego Saiča, da vso stvar uredi in meni pošlje poročilo. Ako je stvar res tako resna, kakor praviš ti, dvignemo na noge vojake in pokažemo nepokornim kmetom.“

Viceban je na to sel k svoji pisalni mizi iz debele hrastovine in je na polo čistega papirja s težko roko, prenehujoč pri vsaki besedi, napisal nekoliko vrst podžupanu Saiču.

Zapečatil je pismo z velikim pečatom kraljevine ter je dal Rafaju:

„To izroči Saiču... Sapienti pauca. Ostalo mu sam povej!“

Rafaj je vzel vicebanovo pismo ter se pričel poslavljati in priklanjati.

„A misliš že oditi!“ je vprašal viceban.

„Moram! Za ženo sem v skrbeh,“ je rekel Rafaj.

„Mogla bi izpiti vrč vina!“ je pristavil viceban z nasmehom. „Na potu ne bo ti škodovalo.“

„Ne, ne! Najponižnejše se ti zahvaljujem, ker sem kakor na iglah. Jutri zjutraj hočem biti v Ravni.“

„Če je že tako, pa srečno pot!“ je rekel viceban, stisnil mu roko ter spremil Rafaja do vrat, kjer sta se poslovila še enkrat.

Druga dne je bil Rafaj že v Križevcih, kjer je izročil Saiču vicebanovo pismo.

„Ko to želi viceban in se ti tako bojiš,“ je rekel Saič svojem varaždinskemu kolegi,

„pojdem na te uporne kmete, a že naprej vem, da ni nič na vsej stvari. Tudi mi kaj čujemo, ali to so ti, care Joseph, samo

babje čenče. Gotovo je, da so kmetje nezadovoljni, kakor vedno, mrmrajo in kolnejo gospodo, morda tudi prete, ali to je že bilo od nekdaj, in tudi bo do konca tako, dokler bo kmet kmet, a grajščak njihov gospod.“

Gospod Rafaj se je čudil svojemu tovarišu, da nič ne gleda na te glasove.

„Per amore dei (pri ljubezni božji) čudim se ti, dragi Janko,“ je rekel Rafaj, ko je izvedel, kako misli Saič o vsej stvari.

„Povej, zakaj?“ je rekel Saič že skoro ježno, ker ni trpel, da mu kdo oporeka v službenih stvarih, pa naj si bo tudi njegov kolega.

„Dobro, poslušaj!“ je pričel Rafaj, kateremu je bilo malo za Saičevo jezo. „Mnogo dajam na zunajne simptome, kakor vsak dober zdravnik. Kar zaznamava moje oko za nekaj nenavadnega, na to moram paziti. Že nisem bil od Božiča v Ravni... Od tega časa je že minolo kakih šest tednov, ali jaz sem zapazil, da se je ljudstvo vse spreminilo...“

„Hm...“ je zamrmral Saič, hodeč po sobi gori in doli.

Rafaj je nadaljeval.

„Resnica je!... Človeku je gotovo neugodno na deželi. Ko sem danes zjutraj prišel na svoje posestvo, me je moj špan, o katerem sem ti že pravil, komaj pozdra-

Dobivši to lekcijo je začel komisar nekaj pisati po njeni naznanilnici, notri med vrstami in z rdečo tinto! Ker pa je ona hotela vedeti, kaj piše, je zarezal, da on jej ne bo pripovedoval, kaj da piše. Ona pa je naglašala, da je naznanilca prav izpolnjena, a ona, da ni kriva, če on ne zna tega čitati in umeti.

Konec tem žalostno - smešnim prizorom je napravil gospod tolmač s tem, da je obe ženski potisnil iz sobe, češ, da sicer pokliče redarja!!

In to naj je — revizija ljudskega štetja!!

A najlepša je bila ta, ki se je potem dogodila ženskama. Na hodniku jima je stopil nasproti eden učiteljev (sekcija je namreč v šolskem poslopu), ki je ženski ekspediral po stopnicah doli in ju počastil z finesami italijanske — kulture: Babate sporche, ki naj gredo v ščavarijo!

To je bila cvetka iz italijanskega vrta — šolskega!!

Ostati hoče — Kalabrež!

Prejeli smo: Radi vesti v »Edinosti«, da je komenski rojak, pekovski mojster Alojzij Dugulin, sebe, svojo ženo in dve hčerki zapisal za Italijane vzlic dejstvu, da je velik del njegovih odjemalcev slovenske narodnosti — je nekdo izmed teh poslednjih malce prijel g. Dugulina. Ta pa je odgovoril (v italijanski, kakoršnje seveda Dante... ni pisal), da on je postal in hoče ostati Italijan, njegova žena istotako — da se noče nič opravičevati. Torej hoče nadalje ostati... Kalabrež. Vprašanje pa je, kaj porečejo k temu slov. odjemalci?!!

Izjava.

Prišla je v naše uredništvo gospa Amelija Zach, lastnica mlekarne v Poštini ulici, in nas je zaprosila, naj priobčimo sledečo njeno izjavo:

Jaz imam 12 služkinj: 6 Slovencek, 4 Nemke in 2 Italijanki. Vseh sem izrecno vprašala glede občevalnega jezika in sem zapisala točno kakor so one napovedale — Slovenkam torej slovenski občevalni jezik.

Pasivna rezistenca končala?

Začasni konec pasivne rezistence drž. uslužbencev v Trstu.

Sinoči so sklenili zaupniki rezistenčnega gibanja, da začasno prenehajo z delom po predpisih. Ne da bi bili premagani, so nehali, kajti za zdaj so dosegli samo moralen uspeh, ker so dokazali, da morejo nastopiti za svoje zahteve tudi z orožjem v roki. A ker so končno uvideli, da bi to gibanje trajalo le predolgo, da bi bilo za enkrat res težko doseči kaj posebnega in izdatnega, in ker so se uverili, da bi jih tudi parlament ne mogel zadostno podpirati, so napravili premirje. Samo premirje. Ples se pa prav lahko ponovi, če bi vlada hotela provocirati zopet kako rezistenco. Potem tudi nobene grožnje z represalijami ne bodo koristile.

S tem gibanjem so torej le demonstirali svojo silo, ki se je ne sme podcenjevati nikoli, in so dokazali vladi, da se še enkrat lahko oglasijo. Takrat pa bi bil boj mnogo intenzivnejši in ostrejši.

Bojevniki so vpoštevali tudi silno škodo, ki so jo imeli predvsem tržaški, domači ljudje. Zato so se udali in so odnehali. Toda svojih zahtevam se niso odrekli.

Podobno je z železničarji. Ti so bili z državnimi uslužbenci solidarni in so šli v boj iz kolegialnosti in solidarnosti. Ker pa državni uslužbenci prenehajo za nedoločen čas z delom po predpisih, preneha tudi njihova solidarnost. Preostajalo bi jim bilo, da bi sami nadaljevali. To bi bili tem lažje storili, ker je tudi proga že hotela slediti vzhodu svojih tržaških tovaršev. Toda iz gotovih vzrokov, katerih vseh nismo mogli izvedeti, za enkrat tega niso hoteli izrabiti. Zato upamo, da bo tudi na kolodvorih prišlo vse v prejšnji tir.

Ta konec pasivne rezistence nas veseli posebno zato, ker je retirada vsaj častna in brez žrtve. S svojim sklepom so pokazali zaupniki, da so bolj previdni in pametni, nego vlada; zakaj pokazali so več za blagor prebivalstva, nego vlada, ki je trdila, da se ne uda, četudi nastane milijone škode.

Za danes priobčujemo samo še komunistične zaupnikov, ki so ga sklenili na svojem sinočnjem sestanku.

KOMUNIKE.

Zaupniki vseh kategorij državnih učiteljev in funkcionarjev v Trstu, katere je sklical podpisani na posvetovanje, so potem, ko jim je bila naznanjena vsebina razgovorov, ki so jih imeli posl. Pitacco in Rybář z ministerskim predsednikom in z drugimi dunajskimi faktori za ozirom na sedanje gibanje, priznavajo, da bi daljna rezistenca utegnila oškodovati trgovske interese mesta in morda tudi zakasneti izpolnitev skupnih zahtev državnih uradnikov, zato sprejemajo s hvaležnostjo prostovoljno posredovanje municipalnega predsedstva, trgovske zbornice in zveze delodajalcev, z zaupanjem, da bodo te korporacije, s podporo njegove jasnosti gospodom namestnikom, z ozirom na posebno lokalno draginjo, dosegle od vlade nujno potrebne ekonomske poboljške, ki so bili zastojni zahtevani. Zato svetujejo, naj vsi kolegi jutri zopet začnejo z normalnim delom.

Peter Spadaro, poslanec.

Pasivna rezistenca na železnici traja dalje?

Od druge strani se nam poroča: Pasivno resistenco so opustili vsi državni uslužbenci v Trstu izjemši železničarje v. Danes ob 10. predpoludne se podasta k železniškemu ravnatelju dvornemu svetniku Galambosu posl. Spadaro in Pitacco — ker je Rybář na Dunaju — ki bodeta zahtevala od ravnatelja, da sprejme deputacijo, sestoječo iz dveh uradnikov, dveh poduradnikov, dveh slug in dveh delavcev, ki pa ne smejo biti člani personalne komisije. Le ako bode ta deputacija dobila od ravnatelja zagotovilo, da bodo spolnjene zahteve železničarjev, preneha pasivna rezistenca danes opoludne. Sicer bo ista nadaljevala tudi še naprej.

Dnevne novice.

Poljski klub za malorusko vseučilišče. Parlamentarni odsek je imel pod predsedstvom dr. Lazarskega sejo, katere sta se udeležila tudi ministra Glombinski in Zaleski. Poleg drugih vprašanj so razpravljali tudi o resoluciji za ustanovitve maloruskega vseučilišča. Sklenili so, da se poljski klub ne bo protivil ustanovitvi maloruske univerze, a prej da je treba ustvariti pogoje za to. Zato bo poljski klub delal na to, da se ustanovi večje število štipendijev za one, ki se bodo hoteli habilitovati na maloruskem vseučilišču.

Ta sklep poljskega kluba mora razveseliti vsakega avstrijskega Slovana. Poljaki bodo končno morali uvideti, da se Malorusov ne da spraviti s sveta in da imajo ti pravico do popolne enakopravnosti izlasti na šolskem polju. Nadejati se je, da bo ta sklep ugodno uplival na razmere med Poljaki in Malorusi.

Revolucija na Ruskem grozi že zopet. Že več tednov trajajo po univerzah dijaški nemiri. Polcija zapira dijake in profesorje, vdira v vseučilišča, sploh ima ona sedaj na univerzah prvo besedo. Povod splošnega dijaškega štrajka je neki ukaz ministra Kaso, ki jemlje dijakom vsako akademično svobodo. Vzlic protestom professorskih zborov minister nikakor noče umakniti tega ukaza.

Menšikov je priobčil v listu »Novoje Vremja« članek, v katerem pravi, da je dijaški štrajk samo predigra splošni revoluciji, ki mora počiti v kratkem. Menšikov zagotavlja, da revolucionarji izrabijo jubilej kmečkega osvobođenja in tridesetletnico umora carja Aleksandra II. v revolucionarne, agitacijske svrhe. Na vsak način je položaj v Rusiji zelo resen in ni izključeno, da se v kratkem ponove dogodki iz leta 1905 morda v še hujši obliki.

VI. sokolski kongres se bo vršil letos v Pragi 29. in 30. junija ter 1. julija. Češko-nemška pogajanja se baje zopet pričnejo po velikonočnih praznikih. Kakor pa vse kaže, ne vlada za to najboljšje razpoloženje.

Nemiri na Portugalskem. Po vesteh, ki prihajajo iz Portugalske, je soditi, da tam razmere sedaj niso nič boljše — če ne še slabše — kakor so bile za časa monarhije. Preje so se puntali republikanci, sedaj se puntajo monarhisti. Preje so zapirali one, sedaj zapirajo te.

V Vandaboni je nek katoliški duhovnik iz propovednice govoril proti republikam. Zato bi bil imel biti aretiran. Ljudstvo se je zbralo ter hotelo preprečiti aretacijo župnika, ki je pa s pomočjo vojaščin bil vseeno aretiran. Množica je potem obkolila zapor in zahtevala, da se zaprtega župnika izpusti. Prišla sta po en polk pehote in dragoncev, da sta zopet vspostavila mir.

Tudi na severnem Portugalskem, v mestu Guarda, je prišlo do monarhističnega upora. Minister za javne stvari je hotel govoriti ljudstvu iz strehe neke vojašnice. Komaj pa je spregovoril prve besede, je počil strel in minister se je zgrudil ranjen. Monarhisti so se takoj dvignili in začeli je brezobzirno streljanje. Bilo je ubitih mnogo oseb. Pričakovati je novih nemirov.

Cesar Viljem pojde v Rim. — »N. Freie Presse« poroča iz Rima, da se v tamšnjih diplomatskih krogih govori, da pride cesar Viljem v Rim dne 18. aprila t. l.

Obsedno stanje v Carigradu. — Iz Carigrada: Porta je sklenila podaljšati obsedno stanje v Carigradu. Tozadevni zakonski načrt bo čim prej predložen zbornici.

Delavni program drž. zbora. — Poslanska zbornica se utegne zopet sestati dne 6. ali 8. marca. Posvetovala se bo najprvo o noveli k društvenemu zakonu, o osmih agrarnih resolucijah in o odpravi javnih agentov.

Plenarne seje bodo povsem kratke, da bo imel proračunski odsek čas se posvetovati o državnem proračunu. Ako se bo hotelo, da bo proračun rešen do 31. marca, bo moral odsek svoja posvetovanja končati do 15. marca, na kar bi zbornica imela po priliki en teden časa na razpolago za drugo čitanje. V zadnjem tednu marca bi potem morala gospodska zbornica rešiti proračun.

Začetkom aprila bi prišel v poslanski zbornica na razpravo rekrutni kontingent. Poleg tega bi bile do Velike noči rešene nekatere predloge, ki bi jih med tem že bili rešili v odsekih, kakor n. pr. zakon o zavarovalni pogodbi, prepoved nočnega dela in prepoved dela žensk v rudokopih,

načrt o položaju pisarniških oficijantov ter zakon o pijančevanju.

Vse, vse pride na vrsto, samo ne nov tiskovni zakon! Ali ta sploh ne pride na vrsto?!

Domače vesti.

Umrli je predvčerajšnjim g. Evgen Troier, svetovalec v mestnem svetu. Izvoljen je bil l. 1909 v IV. volilnem razredu ter je zastopal staro mesto. Pokojnik je kakor demokrat spadal k skrajni levici tržaške liberalne stranke.

Goriškega Pajerja je »Slovenec« dobro ošvrknil ko piše:

»Samo dva slovenska stavka je govoril deželni glavar goriški ob priliki otvoritve goriške deželne blaznice. To je tako žaljenje goriških Slovencev, da je treba goriškega deželnega glavarja odločno poklicati na odgovor. Slovenci bi ne bili vredni, da živimo, ako bi taka žaljenja mirno prenesli. Deželnemu glavarju naj temeljito mine veselje, da bi kjerkoli in kakorkoli si upal žaliti Slovence. To pa bo doseči z odločnostjo!«

Dobro je povedal »Slovenec«. Obzljajmo pa, da ni »Slovenec« malo po bližje označil izvestne slovenske moči, ki so že skoro leta Pajerju prav blizu, a vendar niso mogli ali hoteli doslej preprečiti neprestanega žaljenja goriških Slovencev od strani Pajerja, marveč so vsa žaljenja »mirno prenašali«.

Petdesetletnica Slovenske čitalnice.

Odboru »Slovenske čitalnice« se je posrečilo pridobiti za slavlje, ki se bo vršilo dne 4. marca, celo vrsto najboljših moči. Naj omenimo pred vsem, da bo tržaško občinstvo imelo zopet enkrat prilike naslajati se na umetnosti naše vrle koncertne pevke g. e. Mire Costaperaria-Dev, ki je doslej še vsakikrat odnesla venec iz vseh prireditvev, na katerih je poleg drugih s svojim ljubkim glasom vsikdar nudila najlepšega umetniškega vžitka. Naša krasno vspevajoča podružnica »Glasbene Matice« nastopi z Jenkovo »Molitvijo« in pokaže tudi ob tej priliki, da je vrla hčerka svoje ljubljanske matere.

Petdesetletnico »Čitalnice« se na tem večeru pokaže tudi našemu fizičnemu očesu z alegorijo, ki jo bo aranžiral g. Dragutinovič, režiser našega gledališča, kar je pač najbolje jamstvo, da alegorija, pri kateri bodo sodelovale članice in člani »Dramatičnega društva«, »Tržaškega Sokola« in »Slovenske čitalnice«, vse najlepše. Prireditve sama se bo vršila pod pokroviteljstvom častnih predsednikov gg. dr. Otokara Rybářa, državnega poslanca, L. Aničiča, predsednika »Srbske čitaonice«, dra. K. Krstuloviča, predsednika »Dalmatinskega skupa« in dra. A. Zahorskega, predsednika »Česke Besede«.

Velika maškarada št. Jakobške mladine, obeta biti najlepša letošnja pustna prireditev. Poleg razdelitve 6 krasnih nagrad za najlepše maske vršilo se bo srečkanje na okolo 100 dragocenih dobitkov. Na tem plesu se nam bo nudila tudi prilika občudovati novi domači izum, za katerega se zanimajo že vse vlade. Ta izum, delo nekega domačina, je nove vrste fotografski aparat ki slika tudi pri električni in celo navadni luči v popolnoma naravnih barvah ter so slike v dveh urah gotove. O tem se lahko vsakdo prepriča na plesu. Cena za vsako sliko je za sedaj le 40 stot. Obnemoglo bo krepčala »Narodna kavarna«. Največega užitka pa bo gotovo nudil novi ples »Slovenska zveza« ki se bo plesal v vseh slovenskih nar. nošah. Posebno lep bo konec, ko napravijo plesalci ob sviranju slov. himne živo sliko, ter se pojavi v vsem svoje sijaj slovenska kraljica.

Vstopnina k plesu je 1 K za osebo. Svirali bo orkester c. kr. vojne mornarice iz Pule. — Jutri torej vsi v »Narodni dom«.

Za »Sokolovo« maškarado, ki se bo vršila na pustno nedeljo ob 9. uri zvečer v vel. dvorani »Nar. doma«, se razne maske kaj pridno pripravljajo, tako, da se tudi letošnja maškarada vredno postavi poleg svojih prednic. Na večer maškarade bo gotovo težko dobiti še kako ložo ali sedež na galeriji; zato naj se vsakdo nemudoma obrne tozadevno do vratarice »Nar. doma«, kjer naj se reklamirajo tudi oni, ki niso dobili vabila, ker je lahko možno, da se pri tolikem številu prezre tega ali onega prijatelja »Sokola«.

Družba sv. C. in M. v Ljubljani je razposlala svoj koledar za leto 1911 že meseca oktobra na razne rodoljube, a mnogo jih je, ki ga še niso plačali. Prosi se torej, da ti nakažejo malo svotico K 1.30 na družbeno blagajno. Kdor koledarja do 10. marca t. l. ne plača, bo prihodnji mesec pismeno opozorjen; prihranite nam, prosimo, te poštno stroške!

Za Cir.-Met. obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči: 882. Litijska dekleta (plačala 200 K); 883. Ana Toplakova; 884. Dr. Demeter vitez Bleiweis Trsteniški; 885. Neimenovan iz Novega mesta; 886. Fr. K. Ljubljana.

Prireditve Vrdeljskega »Sokola« so se jako udomačile med Vrdeljčani. Sestavil se je odsek, kateremu načelu je neutrudni brat V. Trobec. V tem odseku se nahaja cvet vrdeljskega »Sokola«, v njim delujejo glasbeniki (med drugimi pripoznan sloven-

ski skladatelj), dobri gledališki diletantje ter drugi bratje, ki stremijo za tem, da bi ta odsek prirejal razne zabave redno, recimo enkrat na mesec.

Prva zabava bo jutri v soboto 25. t. m. v vseh prostorih »Narod. doma« pri sv. Ivanu. Ta pustni večer se bo vršil pod visokim protektoratom »Pusta« O programu ne pišemo, ker ne smemo izdajati tajnosti, in ker menimo, da pridi sam, kdor hoče videti, slišati in — se zabavati.

Le toliko bodi povedano, da med raznimi kupletji, nekaterim zelo aktualnimi, uprizore zelo originalno burko-satiro, ki bo gotovo ugajala toliko onim, ki razumejo preveč, kolikor onim, ki razumejo premalo. Že naslov nam mnogo obeta: »Saj pojde vse, narobe!« Nek tržaški učen mož, namreč profesor, se je jako laskavo izjavil o burki, in celo obljubil pisatelju, da spiše kritiko dela kakor takem. Ne zamudite torej!

Nove medmestne telefonske proge Piran-Umag, oziroma javna govorilnica v Umagu.

S 1. marcem t. l. bo predana javnemu prometu nova medmestna telefonska proga Piran-Umag oziroma javna govorilnica v Umagu. Ta nova javna govorilnica je upravičena voditi razdaljne pogovore brez časovne omejitve z vsemi telefonskimi uradi v okrožju tega ravnateljstva, izjemši Tolmin, Sv. Lucijo n/S., Lošinj Mali, Lošinj Veliki, Buzet, Sušak in Krnico, nadalje s Celjem, Gradcem, Mariborom, Mürzzuschlagom, Wildonom in Dunajem. Pristojbine za razmerja, ki so dopuščena brez časovne omejitve, je razvideti iz cenikov, ki leže na vseh telefonskih uradih. Uradne ure javne govorilnice so isto kakor za brzojavno službo.

Sv. Jakobčani! Vaši mladini je namenjen čisti dobiček maškarade, ki se vrši jutri v »Nar. domu«. Vabimo Vas, udeležite se tega plesa vsi, ki ljubite svoje otroke, svoj mili rod! Kakor ste se ob ljudskem štetju pokazali, da ljubite svoj jezik, pokažite tudi sedaj, da ste tudi voljni kaj žrtvovati zanj.

Vstopnina je samo 1 K za osebo. Darove se hvaležno sprejema.

Nagrade za najlepše maske so razstavljene v trgovini gg. Križmančič & Breščak v ul. Nuova.

Tvrdba Ivan Jelačin je darovala družbi sv. Cirila in Metoda vrečico starega denarja in mnogo sortiranih poštinih znamk in še iz nabiralnika v trgovini 26 K. Hvala iskrena!

Influenca nastaja po nekem bakcilu, ki ga je zasledil leta 1892 R. Pfeiffer. Ta bakcil je zelo majhen, tenak in nepregiben, ima podobo palčice, kar je možno razločati samo s prav ostrim povečevalnim steklom. — Pri obolelih za influenco se nahaja ta bakcil v velikih množinah v ustnih in nosnih slinah. Splošna pobost in slabost pri takem bolniku se da razlagati s strupom, ki izhaja iz teh baktilov in ki kroži v telesu. Prav lahko se prenašajo te bolezenske kali ob človeka na človeka pri kašljanju, kihanju itd.

Posebno skrbno je izpirati in razkuževati dotične nosne robce. Priporočati je da se bolnike po možnosti ločuje od drugih oseb. Na sploh pa se je varovati pred prehladom, ki influenco pospešuje.

Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je prejelo do 18. svečana sledeče darove: po 100 K: dr. Fr. Munda, em. odvetnik v Ljubljani (ustanovnica) in Posojilnica v Mariboru; — 50 K: dr. Al. Rant, c. in kr. pom. kom. (ustanovnik); — 30 K: Kmetiska posojilnica vrhniške okolice; — po 20 K: drž. posl. dr. Iv. E. Krek, odvetnik dr. Fr. Novak, Hranilnica in posojilnica na Dolu in mestna občina Kamnik; — 12 K: prof. dr. Leop. Poljanec; — po 10 K: odvetnik dr. Tom. Horvat, vseuč. prof. dr. Mat. Murko, krojaški mojster Ant. Presker, župnik Iv. Vrhovnik, županstvo št. Peter na Krasu in Kolinska tovarna za kav. primes; — po 8 K: fin. tajnik dr. Valentin Žun; — 6 K: pristav Jak. Lah; — po 5 K: notar Juri Detiček, višji kontrolor Jan. Klemenčič, c. kr. poštarica Dora Klobovs, prof. Štef. Podboj, notar Ant. Šlamberger in posestnik Janko Vilar; — po 3 K: parna opekarna A. Belle in trgovina s klobuki M. Sedej-Strnad; — po 2 K: zal. gramofonov Ivo Bajželj, zal. pohištva Fil. Fajdiga, prof. Saša Santel in neimenovana gospica. — Skupaj 500 kron. — Društvo je izdalo letos že 4405 K, prejelo je pa z lanskim prebitkom vred samo 4462 kron. Očividna je torej nujna potreba. Darove sprejema blagajnik Ivan Luzar, nadrevident j. ž. v p. Dunaj, III. Reiserstrasse 27.

I. poluletnik »Edinosti« 1910, ki si ga je svoječasnno izposodil v našem uredništvu neki gospod, še ni vrnjen. Zato je isti naprošen, da ga vrne nemudoma.

Zamenjan svršnik. Na veselici pev. društva »Slovan« v Podričah v nedeljo dne 19. t. m. je neka znana oseba zamenjala svršnik. Da se izogne sitnostim, je dotičnik naprošen, da prinese svršnik v gostilno gosp. Martina Grgiča, kjer dobi svojega nazaj.

Na Ciril-Metod. plesu je zmanjkala suknja z ovratnico in klobukom vred. Prosi se dotičnika, ki je to vzel, da prinese vse v upravnishvo Edinosti.

Tržaška mala kronika.

Aretiran radi citer. V torek smo priobčili notico, da je bil David Schenk iz Kromeriza na Moravskem na ovadbo nekoga gospoda aretiran, ker se je predstavljal kakor gospodar neke tovarne citer in prejemal pri naročevanju citer predurje. Naprošeni smo, da popravimo to notico v smislu, da je bil David Schenk res tri dni radi citer v zaporu. Sedaj so ga pa izpustili, ker se je dokazalo, da je nedolžen in bo sodno postopal proti denuncijantu, ki je nekaj delal za omenjeno tvrdko, a je sedaj vslužben pri neki konkurenčni tvrdki. Schenka zastopa dr. Petronio.

Koledar in vreme. — Danes: Matija ap. — Jutri: Valburga dev.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 12° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko. Večinoma jasno, semtertja megleno. Zmerni vetrovi. Naraščanje temperature, v začetku lepo, potem motno.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi v nedeljo popoldne svojo običajno „pustno veselico“ z jako bogatim vspehom in plesom. — Med točkami in k plesu bo sviral zaseben tržaški orkester.

Vrdeljska mladina priredi jutri v soboto ob 9. uri zvečer „čajeve večer“ v korist podružnice družbe sv. Cirila in Metod v „Gospodarskem društvu“ v Vrdelci. — Vstopnina: možki 80 stot., ženske 40 st.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Odsek za sokolovo maškarado ima danes zvečer ob 8. uri svojo zadnjo sejo, na katero naj pridejo vsi bratje, ki bodo imeli kako opravilo pri maškaradi.

Na zdar!

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu ima danes v petek točno ob 8. uri zvečer v dvorani „Slovanske čitalnice“ pevsko vajo.

Telovadno društvo „Sokol“ v Škedenju vabi na svojo prvo maškarado, ki se bo vršila v nedeljo dne 26. febr. v dvorani Sancin-Čemot. Začetek ob 7. uri zvečer; zaključek ob 2. uri popoldne. — Vstopnina za možke ena krona, za ženske 80 st.

Pevsko društvo „Primorec“ v Trečah priredi dne 26. t. m. ob 4. uri pop. v prostorih „Gosp. društva“ pustno veselico s petjem, igro in plesom. Prijatelji zabave, pridite vsi!

Tržaška podružnica Slov. plan. društva vabi vse cenjene gg. odbornike k važni seji, ki se vrši, danes v petek zv. ob 8. uri v društveni sobi.

Cercle franco-illyrien. Drevi ob navadni uri „Konverzacijski večer“. Na programu med drugim čitanje komedije „Le mariage de Figaro“.

Dramatično društvo v Trstu. Nočoj ob 8. uri zvečer, odborova seja. Vse gg. odbornike uljudno prosim, da bi zamisljivo prišli. Predsednik.

Naše gledališče.

Prihodno nedeljo ne bo predstave. V nedeljo, dne 5. marca se ponovi ob 4. uri popoldne priljubljena opereta

„VALČKOV ČAR“

ob znižanih cenah. Zvečer se pa vprizori prvič na slovenskem odru svetovnoslavna veseloigra velikega Angleža Viljema Shackespearja

„BENEŠKI TRGOVEC“.

Ob tej priliki bo praznovalo naše gledališče jubilej svoje 200-te dramske predstave.

Pevski zbor „Dramatičnega društva“. Danes ob 8. uri zvečer vaja za ženski zbor.

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Včeraj je bila ljudska predstava ruske opere „Boris Godunov“, ki jo je občinstvo poslušalo z veliko pozornostjo. Hiša je bila popolnoma razprodana. Danes odmor, jutri „Faust“.

EDEN. Varijetna predstava.

DAROVI.

— Za Ciril-Metodov ples so darovali: g. Lea Rogina Zagreb 2 K, Ema Čampa Trst 10 K, gg. dr. Nikola pl. Tomašič, hrvaški ban, Zagreb 40 K, F. Arnold Zagreb 20 K, Milivoj Crnadak Zagreb 10 K, Ivan Mahne Trst 2 K, B. Mimbelli Trst 50 K, Osrednja banka čeških hranilnic, podružnica Trst 30 K, Glavarstvo občine Buzet 10 K, Juraj Pečarevič Volosko 10 K, prof. Stjepan Čubretović Trst 6 K, kapetan Huber Trst 2 K, V. pl. Smirnov Trst 20 K, Petar Rafiaelli Trst 10 K, Anton Tomašič Opatija 2 K, Bruno Tomašič Opatija 2 K, Anton

Giacich Opatija 6 K, dr. Ščitomir Dolenc Podgrad 8 K, Josip Bahovec Dunaj 4 K, Mato Mrčić Trpanj 10 K, Fran Dukić Dunaj 20 K, Vinko Majdič Krunj 10 K, I. F. Lupis Korčula 2 K, Artur Lokar Ajdovščina 6 K, Luka G. Pehovac Dubrovnik 10 K, R. Katalinić-Jeretov Zadar 5 K, Milutin Vagaja Trst 2 K, Alfonz Pavich pl. Pfauenthalski Opatija 4 K, Vaso Vasiljevič Trst 10 K, Jerko Alačević Zadar 4 K, Valentin Pregelj sv. Lucija 10 K, načelnik N. Petrič Bol 10 K, Marko Stojić Šibenik 10 K, Šime Slavič Vis 4 K, ing. Jaros. Kopecky Zamet 6 K, Hrvatska Čitaonica Kastav 2 K, Izvozna pivovarna Senožec 10 K, F. Hmelak Lokavec 4 K, Anton Vrabec Trst 4 K, polkovnik Fran Šeme 10 K, Josip Prunk Trst 4 K, Niko vitez Mardešić Pula 10 K, Josip Turčinović Pazin 3 K, Fran Flego Buzet 4 K, Josip Stantig Trst 8 K, Ljudevit Tomičić Trst 10 K, Benedikt Godina Trst 5 K, dr. Fran Mandić Trst 20 K, Ivan Bandel Trst 6 K, Hinko Candolini Trst 10 K, Spedicijsko i komisio društvo „Balkan“ Trst 10 K, Fran Ukmar Trst 2 K, Slavko Radić Trst 2 K, W. Weiss Trst 5 K, Josip Pelizon Trst 2 K, Karlo Vitek Trst 3 K, dr. Petar Bučić Trst 6 K, Ivan Petković Velika 4 K, Mihael Lovrenčič Trst 6 K, Anzelm Randich Trst 6 K, Josip Štolfa Trst 4 K, Rudolf Golob Trst 4 K, dr. Ivan Zuccon Poreč 20 K, Gjurjo Vučković Trst 5 K, Fran Gulič Trst 4 K, Ivan Caharija Nabrežina 10 K, Fran Fabijan Trst 10 K, Ivan Knaus Trst 6 K, Ljudevit Modic Trst 5 K, Pavo Dabinović Trst 4 K, Ant. Dejak jun. Trst 4 K, dr. Otokar Rybář Trst 20 K, Alojzij Grebenc 10 K, Jakob Perhavec Trst 10 K, Josip Negode Trst 5 K, Mate Funderle Zamet 5 K, Ante Ellner Brest 4 K, Fabijan Petravčić 6 K, „Delavsko podporno društvo“ za vstopnice 10 K, kakor darilo 10 K, Konjarna Lipica 6 K.

Vesti iz Goriške.

„Sokol“ v Ajdovščini priredi dne 26. t. m. ob 4 in pol popoldne v dvorani g. Bratine svojo predpustno veselico z obsežnim vspehom.

Kakor zaključna točka vspehoda bo Jaka Štoke burka „Mutasti muzikant“. Potem bo ples. Na vspehodu in pri plesu sodeluje vojaški orkester.

Občina Lokev šteje 211 hiš in prebivalcev 1180. Leta 1900 je bilo 196 hiš in prebivalcev 1198. Občina Lokev je v 10 letih nazadovala za 18 prebivalcev, kar je pripisati izseljevanju v Ameriko.

V občini Gorjansko so našli:

prebivalcev:	hiš:
v Gorjanskem 528 (545 l. 1900)	99 (93)
v Ivanjem gradu 242 (255 „)	43 (40)
v Nadrožici 51 (63 „)	11 (10)
Skupno: 281 (853 „)	153 (143)

V občini Komen so našli:

prebivalcev:	hiš:
v Komnu 860 (786 l. 1900)	174 (154)
v Malem dolu 149 (136 „)	24 (24)
v Preserju 122 (115 „)	21 (20)
v Svetem 532 (530 „)	96 (89)
v Tomačevici 267 (244 „)	52 (52)
v Volčjemgradu 385 (394 „)	67 (66)
Skupno: 2315 (2205 „)	434 (405)

V občini Nabrežina so našli:

prebivalcev:	hiš:
2216 (1663 l. 1900)	276 (205)

V občini Kobjeglava so našli:

prebivalcev:	hiš:
v Kobjeglavi 380 (408 l. 1900)	79 (78)
v Tupelčah 114 (113 „)	21 (21)
Skupno: 494 (521 „)	100 (99)

Iz Sežane. Predsedstvo deželne zavarovalnice za govejo živino v Sežani vabi vse gg. ude-posesnike, ki imajo govejo živino zavarovano pri tej zavarovalnici, na poučni shod, ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. februarja t. l. ob 1. uri in pol popoldne v prostorih gostilne pri „Zvezdi“ v Sežani.

1) Predaval bo g. Fr. Bekar, dež. upr., ki pouči zavarovance, kako se jim je ravnati po novih pravilih zavarovanja.
2) Sklepalo se bo o nabavi potrebnega orodja za zdravljenje bolne živine. Orodje bo na ogled udom-zavarovancem.
3) Oni udje-zavarovanci, ki imajo stare vpisne knjižice, naj iste prinese seboj, da se jih zamenja (nadomesti) z novimi.
4) Novim in starim zavarovancem se razdele poučne knjižice, kako pomagati živini v času bolezni.

V Lokvi na Krasu so osnovali deželno zavarovalnico za govejo živino. Pravila za to podružnico je obrazložil deželni uprav. Fr. Bekar, na kar je bil izvoljen začasni odbor iz stare zavarovalnice, na čelu mu g. Anton Muha ml., ki bo vodil vsa pripravljala poslovanja, tičoča se novoustavljene zavarovalnice.

Bralno in pevsko društvo „Tabor“ v Lokvi na Krasu priredi dne 25. t. m. veselico z lepo izbranim vspehom. Na to res družinsko zabavo so uljudno vabljeni vsi bližnji daljni.

POHIŠTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MALCANTON - TRST

Mnenje gosp. dr. M. Bratoff-a, Eski-Djumaja**G. J. SERRAVALLO****Trst.**

Podal sem Vaš preparat SERRAVALLOVEGA KINA-VINA Z ŽELEZOM (Vino di China Ferruginoso Serravallo) slabotni bolnici, ki ni imela teka, z bolečinami v vseh udih in ki je težko stala na nogah. Z uporabo štirih buteljk Serravallovega Kina-Vina z železom se je ona popolnoma popravila in sedaj se dobro počuti.

ESKI-DJUMAJA, 30. oktobra 1906.

Dr. M. BRATOFF.

Velika klobučarna Romeo Doplicher

Klobuki iz klobučevine prvih tovarn.
Specijaliteta: trdi angleški klobuki.
Emporij kap za potovanje in za šport.

TRST
Corso št.
34.

Gostilna „Pri Adriji“**Trattoria „ALL' ADRIA“.**

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl gori imenovano gostilno v BARKOV LJAH na obrežju šte. 132. Točim samo pristna domača vina in prodajam: Belo po 96 stot liter. Črno po 96, Dreherjevo pivo v steki. po 32 st. Dobi se tudi vino spumanti po 2/40 steklenica. Marsala in vsakovrstni likeri. Kuhinja je vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedmi. Za obilen obisk se toplo priporoča z geslom: SVOJI K SVOJIM! Vekoslav Kocijančič.

Službo obč. tajnika

s plačo 1000 kron na leto, razpisuje županstvo Sv. Lucija. Prošnje z dokazi potrebne izobrazbe vložiti je do 25. marca 1911 pri podpisanim. Nastop službe je 1. aprila 1911.

Županstvo Sv. Lucija

dne 22. febr. 1911.

Župan: VUGA.

325

Odlikov. tovarna sodovke in šampanjsko šumečih pokalic
z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Rimu l. 1910.

Viljem Hribar

na Opčinah

naznanja cenj. odjemalcem da ima glavno zalogo za bodočo sezono cevi (cilindrov) ogljenčeve kisline za pivo. Priporoča se tudi za odjem pokalic in sodovke. Za točno postrežbo se jamči.

Čevljarska zadruga v Mirnu

pri Gorici

Prodajalnica čevljev v Trstu vla Barriera vecchia 38

naznanja P. N. občinstvu v mestu in okolici, da ima vedno v svoji prodajalni VELIKO IZBERO vsakovrstnih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dobi se tudi močne čevlje za delavce in težake vsake vrste in lastnega izdelka. Sprejemajo se naročila po meri in tudi vsakovrst. poprave. Zadruga izdeluje čevlje tudi za c. kr. vojno armado v popolno zadovoljstvo.

Goljufija v blagu in izdelovanju je izključena. Priporoča se torej slavnemu občinstvu in okolici v slučaju potrebe, da ne zamude priti v nje prodajalno.

V odlikovani čevljarnici**: G. SCUBICH :**

ulica Giosue Carducci šte. 15

velik izbor plesnih čevljev

v vseh barvah za razne kostime
po cenah brez konkurence od 5 K dalje.

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
- - - gospodinjam - - - iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. - -

Z Vipavskega. Posestniki goriškega in ajdovskega okraja se pritožujejo: V l. 1910 smo pridelali veliko množino sena, ki nam radi velike draginje in pomanjkanja goveje živine ostaja v zalogah. Ko je c. kr. vojaška uprava razpisala in po občinah razglasila, naj se oglašijo ponudniki za oddajo sena, slame, ovsu itd., oglasili smo se bili tudi mi. Posrečilo se nam je res prodati par vagonov sena, ali nadaljno dobavo je uprava odklonila z izgovori, da je v senu trnje, da je preveliko, prerujavo itd. Nadaljno potrebo je naročila iz Štajerske po K 80 za stot; 1100 stotov znaša K 88.000.—. S tem činom zgodila se nam je v kritičnem gospodarskem položaju velika krivica, ker mnogi nismo imeli dovolj shramb in smo jih morali naglo povečati. Denar nam leži v zalogah sena in ne znamo, kam bomo prihodnjo leto spravljali. Mi bi bili radi oddali vojaški upravi seno po K 60.— za tono, kar odgovarja K 66.000.—. S tem bi bila uprava na boljšem, pa tudi mi bi si bili pomagali s tem denarjem. Pošteno bi bilo in slavna vojaška uprava bi se morala v prvi vrsti ozirati na one kraje, v katerih krčela štacionirajo, ker nazadnje smo tudi mi avstrijski državljani, kakor Štajerci in plačujemo davke za vojsko, dajemo vojaše in pomagamo nakupovati konje, kakor oni. Prejeli bi pa radi odgovor na vprašanje: kako je to, da so prejšnjih let erarski konji radi zrla naše seno? Ali gre tu za nacionalizem ali druge spekulacije? Vsekako bomo zahtevali pojasnil.

Naša zemljišča na Goriškem so sploh mnogo višje cenjena v davčnem tarifu, nego ona drugih dežel; naši travniki pa dajajo tako seno, da ga erarski konji ne morejo žreti, potem takem spadajo ti v vrsto pašnikov. Letos bo 15 let, kar je bilo pri nas zadnje precejevanje zemljišč in za to opozarjamo posestnike, naj pravočasno uložijo pritožbe radi davčnih previsokih tarifov na c. kr. evidenčni urad v Gorici. Slavna županstva prizadetih občin pa pozivljamo, naj uložijo primerne interpelacije na dež. odbor radi ravnanja c. in kr. vojaške uprave pri nabavi sena.

V nedeljo se bo vršil ta namen shod v Šempasu.

Vesti iz Istre.

Iz Pazina. Naši Italijani se grozno boje uspehov revizije ljudskega štetja od naše hrvatske strani. Oni sami so v italijanskih občinah zagrešali sleparije na vse možne načine. Ako pa se je prišlo na sled njihovega infernalnega početja — potem kriče v svojih novinah. Citajte le „Piccolo“ od 12. februarja in boste videli, kako pišejo — lažnjivci. V Cresu n. pr. so Italijani izvedli ljudsko štetje v letu 1900 in sedaj. In po desetih letih je 500 Hrvatov — manje! Njim je seveda vseeno, kaj si poštene ljudje mislijo pri tem. Oni pa mislijo: samo da je Italijanov čim več in padale bodo lire in irredentizem bo cvetel. V Zminju je 10 do 12 italijanskih rodbin, vse ostalo je hrvatsko. A še na tem se imajo zahvaliti Italijani na prevelikem poštenju hrvatskih števnihih komisarjev. V Labinu pa so morali Italijani napraviti pravega vraga, če se je naš pazinski toli obzirni g. c. kr. okrajni glavar odločil, da je dva svoja politična komisarja — eden je Slovenec, drugi popoln Nemec — poslal na revizijo. Tam so gotovo kar vpisavali naše sirote-kmete za Italijane! Tudi v letu 1900 so nam jih ugrabili na stotine in stotine in jim je tedaj šlo gladko. Ali, kar je preveč, mora biti našemu c. kr. okrajnemu glavarju tudi — preveč. Sigurno je rekel: To je škandal!

V mestu Pazinu je 1651 Hrvatov in 1115 Italijanov, 59 Slovencev in 29 Nemcev. Tudi tu je najmanj 200 na novo ustvarjenih Italijanov. Ni še Italijan vsakdo, ki je odvisen od renegatskih in privdanih Italijanov. Naj je naš človek le malenkost dolžan onim od avite colture, že mora biti po njihovem zločinskem umevanju žnjimi.

Nekega dne so ti od avite bruture križem in po — abruški zamazali napis na „Narodnem domu“. Sledi te njihove kulture je tudi drugod po mestu. Ne sramujejo se ničesar. Ne vem, v katero kategorijo bi jih uvrstil pok. Lombroso? Ali, ko država noče vršiti svoje dolžnosti, ampak pušča Italijane v Istri, doje po novinah in drugače žalijo Slovence in dražijo in hujkajo proti njim, bo za nas jedino sredstvo, da jim zbijamo klin s klinom. Hvalijo se n. pr. v „Piccolo“, da so naklestili nekatere naše gimnazijalce; če pa se jim bo vračalo, klicali bodo oblasti na pomoč in zahtevali od njih, naj kaznujejo — barbare.

Razne vesti.

Od prestonaslednika do policijskega stražmeštra. Teško bi se pač našlo še kje človeka, kateremu bi bila usoda tako zavržala, da bi bil postal od visoke časti prestolaslednika — redarski štafmešter, kakor se je to zgodilo najstarejšemu sinu bivšega dahomejskega sultana Behourina, princu Fiegile Unibalo. Po smrti svojega, v predpustu umrlega očeta je princ Fiegile Unibalo vstopil v 2. alžirski polk tujcev, kjer je postal narednik. Potem mu pa v tej službi nikakor ni več ugajalo in mahnil jo je v Pariz. S svojimi malimi prihranki pa je bil mož kmalu pri kraju. Suša v žepu ga je prisilila, da je prevzel službo vratarja v nekem tingl-tanglu.

Ker ima črni princ herkulevo moč, je bil kakor nalašč za to, da je metal neljube goste iz tingl-tangla. Ta njegova spretnost je brzkone opozorila policijsko oblast na sultanovega sina. — Zato mu je policija preskrbela mesto, ki bolje odgovarja njegovim zmožnostim. Princ Unibalo je s svojo službo zelo zadovoljen in je tudi začel takoj misliti na to, da se poroči z neko lepo prodajalko sočivja. Na noben način pa ne bo mogel s svojimi 300 franki na mesec živeti ravno po princevski, a za črnega princa je tudi 300 K dosti.

MALA POŠTA.

Ker so nam pošle vse številke lista od 15. maja, 25. aprila, 20. novembra in 11. decembra 1910 prosimo uljudno naše čitatelje, ako jih kdo ima, naj nam jih pošlje proti odškodnini. Upravništvo.

Mali oglasi

Saldakontista sprejme takoj tovarna na deželi. Potrebno je znanje slovenskega in nemškega jezika in kolikor mogoče laščine, kakor tudi lepa pisava. Pogoje po dogovoru. Ponudbe s penatimi spričeval in sliko poslati na Inzeratni oddelek „Edinosti“ do 28. febr. 1911 pod „Saldakontista“.

Iščem kovača delavca zmožnega tudi podkovati konj in volov. Plača po dogovoru. Službo je nastopiti takoj. Zglasiti se pri Lovru Prašnikarju v Dekanih pri Kopru.

Maske se posojajo, kostimi, ciganke, hudički, postiljoni, angeljčki, domino beli, v barvah. Sprejemajo se naročbe za tekmovanja v družtvih. Piazza Goldoni 6.

Hlev za 15 konj se išče takoj. Kdo išče pove „Edinosti“ pod št. 324.

O priliki velike št. jakobske maskarade n. znanjam, da bom drl odprto gostilno v nedeljo do 4. ure zjutraj. Hinko Kosič, via Carradorri 18.

15.000 kron zaslužka dobi oni, kateri je voljan vložiti 4000 kron. Osebe podvzetnega duha, bodisi možiki ali ženske, naj pošljejo ponudbe pod „MERKUR 400“ poštomleče, glavna pošta, Trst.

V Sežani priredi tamkajšnje „Prostovoljno gasilno društvo“ javni ples na pustni tork v gostilni „Na Vagi“. Svira sokolska godba iz Herpelj.

Takoj se odda meblirana soba v ulici Giovanni Boccaccio št. 16, I. nadst.

Glasovir (pianoforte) najpopolnejše v ste se proda po nizki ceni. Ulica Molin grande 18, II.

Imam okoli 8 hl prav izvrstnega, sladkega prosekara na prodaj. — Oglasiti se je na Opčinah pri R. Malalanu.

Pozor! Citajte, uvažujte! Fotograf. Ant. JERKIC, via delle Poste 10, je na razpolago slavnemu občinstvu ves pustni čas do 9. ure zvečer v svrhu slikanja v kostumih.

Gospodarsko društvo na Kontovelju

vabi na
občni zbor
kateri se vrši

v nedeljo 5. marca 1911 ob 4. uri popol. v zadržnih prostorih na Kontovelju.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Odobrenje rač. zaključka za 1910.
5. Volitev odbora.
6. Slučajnosti.

ODBOR.

„Gospodarsko društvo“ na Proseku

vabi svoje člane na
VI. redni občni zbor
kateri se vrši

v nedeljo 12. marca ob 1. uri pop. v gostilniških prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobrenje rač. zaključka za 1910.
4. Volitev načelstva in namestnikov.
5. Volitev nadzorstva in namestnikov.
6. Razni predlogi in nasveti.

NAČELNIŠTVO.

Prodajalna jestvin in kolonijalnega blaga

Ulderico Basso

Trst, ulica Farneto 14

Blago vedno sveže in cene zmerne.

Splošno anonimno društvo za prevažanje

Via Ghega 3, Telefon 2487.

Shramba in prevažanje pohištva
Telefon 1220.

Razpošil. in shramba kovčkov
2572.

Čiščenje in shramba preprog
Telefon 2573.

Ako hočete imeti **dobro Gramofon** vprašajte vedno znamko „ANGELJ“ ki deluje perfektno z navadnimi jeklenimi iglami. Ne dajte se opehariti od gotovih novih sistemov, ki nikdar ne dosežejo zaželjenega uspeha. Predno kupite **PLOŠČE** obiščite edino le

Tržaški grafični zavod - Trst

Piazza della Borsa št. 13. I. nad. - Telefon 742

ki olajšuje plačilne pogoje. — CENIKI ZASTONJ.

Mehanična delavnica in poprave gramofonov. Tovarna pečatov iz kavčukov, števil in hišnih tablic, pisalnih miz, stekla, nizke cene. pisov itd. Nizke cene.

ODVETNIŠKA PISARNA

Dr. Frana Brnčiča in Mat. Pretnerja
v Trstu, Via Nuova 13, II. n.

sprejme

Izurjenega stenografa-strojepisca
veščega slovensko-nemškega jezika ali pa

ki sta ob enem tudi
dattlografi —

Vstop 1. aprila 1911. Plača po dogovoru.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez
vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher
: zobozdravnik : | koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica delle Caserma št. 13, II. n.

Slovenci! - Hrvati! - Srbi! - Čehi!

Odprla se je
v Trstu, ulica Glosne Cardacci 9

nova elegantna
hrvatsko-slovenska

BRIVNICA

BRADIČ & TIŠLJAR.

Urejena je po najmodernejšem načinu. — Za točno postrežbo se jamči.

Silvio Dorbes

Trst, ulica Caserma šte. 6, Trst

ima na prodaj

vsakovrstne konfekcije

kakor na primer: srajce, ovrtnike, nogovice, spodnje hlače, platno, bombaževino in različne druge drobnarije. Vse to po najnižjih cenah.

Trst, ulica Caserma šte. 6, Trst.

RIHARD NOVAK & C.

Pekarna in slaščičarna s prodajo moke

TRST — ULICA FARNETO ŠT. 13

Postrežba: točna.

CENE ZMERNE.

Na Opčinah!

Prodaja vsakovrstne mrtvaške predmete: krste, vence, voščene sveče itd. itd.

Ima zastopstvo Novega Pogrebnege Podjetja iz Trsta, Corso 49.

Sprejema naročila pogrebov itd. itd.

JOSIP MRZEK, Opčine št. 170.

Ugodna prilika. Šivalni stroj Singer K 62, drugi dobro si želi za vsa dela, tudi veznine K 100, triletno jamstvo. Ulica S. Caterina 7, skladišče na dvorišču. 270

Hišne posestnike v Trstu opozarjam, da prevzamem po pogodbi administracijo večih hiš Reference dobre. — Vprašanja na Ina. odd. Edinosti pod „Oster“. (116)

Zaloga tu- in inozem. vin, špirita likerjev in razprodaja na debelo in drobno

JAKOB PERHAUC

Trst, Via delle Acque št. 8, Trst

(Nasproti Caffè Centrale)

Velik izbor francoskega šampanjca, penetnih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mosella in Obisanti. Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dočasnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razprodaja se po povzetju. Ceniki na zahtevo in franko.

Razprodaja od pol litra naprej.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

Umetni : fotografični

pri sv. Jakoba - TRST. ateljé pri sv. Jakoba - TRST.

ulica Rivo šte. 42 (pritližje)

Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razgled, pomenke, notranost lokalov, porcelanaste plošče za vsakovrstne spomenike itd. itd. itd.

Posebnost : Povečanje vsakater fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventualno tudi zunaj mesta.

Krojačnica za civiliste in vojake „

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6, II. n.

Priporoča se slavnemu občinstvu in vojaštvu za vsakovrstna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerne.

Marija Hakel

Trst, Via Belvedere šte. 49, Trst

nuznanja slav. občinstvu, da je odprla svojo

gostilno „Fischerquelle“

(ex Peppi Moro). Vino istrsko, opolo dalmatinsko in belo vipavsko.

Fischerjevo pivo prve vrste. - Domača kuhinja